

11 Φεβρουαρίου 2015

«Άθως. Τα χρώματα της Πίστης»

/ [Πεμπτούσια](#)

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, διοργανώνει και παρουσιάζει την έκθεση φωτογραφίας του Στράτου Καλαφάτη, «Άθως, Τα χρώματα της πίστης», την Πέμπτη 19 Φεβρουαρίου 2015, στις 8 το βράδυ, στο Μέγαρο Εϋνάρδου, Αγ. Κωνσταντίνου 20 και Μενάνδρου. Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 28 Μαρτίου 2015.

Ο Στράτος Καλαφάτης γεννήθηκε στην Καβάλα το 1966. Σήμερα ζει στη Θεσσαλονίκη, φωτογραφίζει, διδάσκει και οργανώνει δράσεις που αφορούν τη δημιουργική φωτογραφία. Έχει ολοκληρώσει μακροχρόνιες φωτογραφικές εργασίες όπως οι Αρχέτυπες Εικόνες, το Ημερολόγιο 1998 - 2002, η Saga, το Αρχιπέλαγος, ο Άθως - Τα χρώματα της πίστης. Από τις εκδόσεις Άγρα κυκλοφορούν τα βιβλία του Αρχέτυπες εικόνες (1999), Ομόνοια 2000 - Ταξίδι στον ομφαλό της Αθήνας (με τον συγγραφέα Φίλιππο Φιλίππου - 2000), Ημερολόγιο 1998 - 2002 (με πρόλογο του Christian Caujolle - 2004) και Άθως - Τα χρώματα της πίστης (2014).

Φωτο, Στράτος Καλαφάτης

Το «ταξίδι» του Στράτου Καλαφάτη στη φωτογραφική απεικόνιση του Αγίου Όρους, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2008 και ολοκληρώθηκε το 2013. Συνολικά χρειάστηκαν εικοσιπέντε επισκέψεις στην Αθωνική Πολιτεία και ένα σύνολο διακοσίων ημερών φωτογράφισης, για να παρουσιάσει μια σύγχρονη εκδοχή για το τοπίο και τους ανθρώπους σε αυτόν τον ιδιαίτερο χώρο.

«Όσες φορές κι αν τις δω, ίδια αίσθηση, ίδια αισθήματα: βλέμμα σαν χάδι, τρυφερό, βλέμμα που αγκαλιάζει και διεισδύει, που συνομιλεί, βλέμμα που συμπεριλαμβάνει, δεν αποκλείει, βλέμμα που αποφεύγει τα σχόλια και τις ερμηνείες, βλέμμα που υμνεί το κάλλος, βλέμμα που κυκλώνει το αθέατο, το ελλείπον. Το βλέμμα του Στράτου.

Αυτό το βλέμμα το θυμάμαι κι από προηγούμενες δουλειές, αλλά εδώ κορυφώνονται ασύγκριτα η ένταση, η διεισδυτικότητα, η καθολικότητα, και

ταυτοχρόνως η απαλότητα, η ευρυχωρία, η αλαφράδα. Και ναι, η αγάπη. Με αυτές τις αρετές, ενοφθαλμισμένες σε ασπαίρουσα φόρμα, καταφέρνει το εξής παράδοξο: να αποδίδει την χιλιόχρονη βαριά παράδοση του Αγίου Όρους, την ιστορία, την πνευματικότητα, τον εσωτερικό πλούτο και την εξωτερική φτώχεια, με φόρμες απολύτως σύγχρονες, με την ευαισθησία του καιρού μας, με μια γραφή λάμπουσα και υποβλητική μαζί, με μια εντελώς προσωπική ποπ. Μάλλον η πιο συμπαγής, η πιο συγκινούσα φωτογραφική δουλειά που έχω δει ως τώρα», γράφει στον πρόλογο του τόμου, που εκδόθηκε με αφορμή την έκθεση, από τις εκδόσεις Άγρα, ο Αναπληρωτής Υπουργός Πολιτισμού Νίκος Ξυδάκης.

Φωτο, Στράτος Καλαφάτης

Ο Στράτος Καλαφάτης μίλησε στην Πεμπτουσία για την έκθεση, αλλά και για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε η φωτογραφική εργασία του.

Πεμπτουσία: Για την έκθεση «Άθως. Τα χρώματα της Πίστης», εργαστήκατε από

το 2008 έως το 2013 και πραγματοποιήσατε γι' αυτόν τον σκοπό εικοσιπέντε επισκέψεις στο Άγιο Όρος. Πρόκειται ασφαλώς για ένα μεγάλο διάστημα. Θα θέλατε να μας μιλήσετε για αυτά τα πέντε χρόνια;

Στ. Καλαφάτης: Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι δύσκολο σήμερα να ασχοληθεί κανείς με τη φωτογραφία. Είναι πολύ εύκολο. Γίνεται ακόμα και με ένα κινητό τηλέφωνο. Αυτό που έχει σημασία είναι η χρήση της εικόνας που κάνει κανείς, καθώς και ποιος είναι ο στόχος του. Προσπαθώντας να μιλήσω ή να επικοινωνήσω ως φωτογράφος και ως δημιουργός μέσα από τις εικόνες μου, πρέπει να αντιληφθώ τον τόπο και τους ανθρώπους και να δημιουργήσω τέτοιες εικόνες, ώστε να μπορέσουν να μεταφέρουν την ενέργεια που θέλω εγώ να μεταφέρω ως δημιουργός. Άρα ο χρόνος είναι απαραίτητος, αν συνυπολογίσει κανείς την πολυπλοκότητα του Αγίου Όρους αλλά και την ιδιαίτερη ανάγκη να προσεγγίσει κανείς με τον απαραίτητο σεβασμό αυτόν τον τόπο. Δεν μπορεί κανείς να μην υπολογίσει τα χίλια χρόνια ιστορίας. Την ίδια στιγμή, εγώ ως δημιουργός και φωτογράφος, θα πρέπει να βρω έναν τρόπο να γίνω και λίγο πιστός στην οπτική μου στις φωτογραφικές μου απόψεις και να βρω έναν τρόπο να συνδυάσω αυτά τα πράγματα. Τα εικοσιπέντε - εικοσιέξι ταξίδια, δικαιολογούνται απ' αυτά που σας λέω, δηλαδή ότι δεν είναι ένας απλός προορισμός, ασφαλώς δεν είναι τουριστικός προορισμός που θα μπορούσε κάποιος να κάνει μια τουριστική καταγραφή και να φύγει.

Φωτο, Στράτος Καλαφάτης

Πεμπτουσία: Θα θέλατε να μιλήσουμε πιο συγκεκριμένα για τη θεματολογία της έκθεσης;

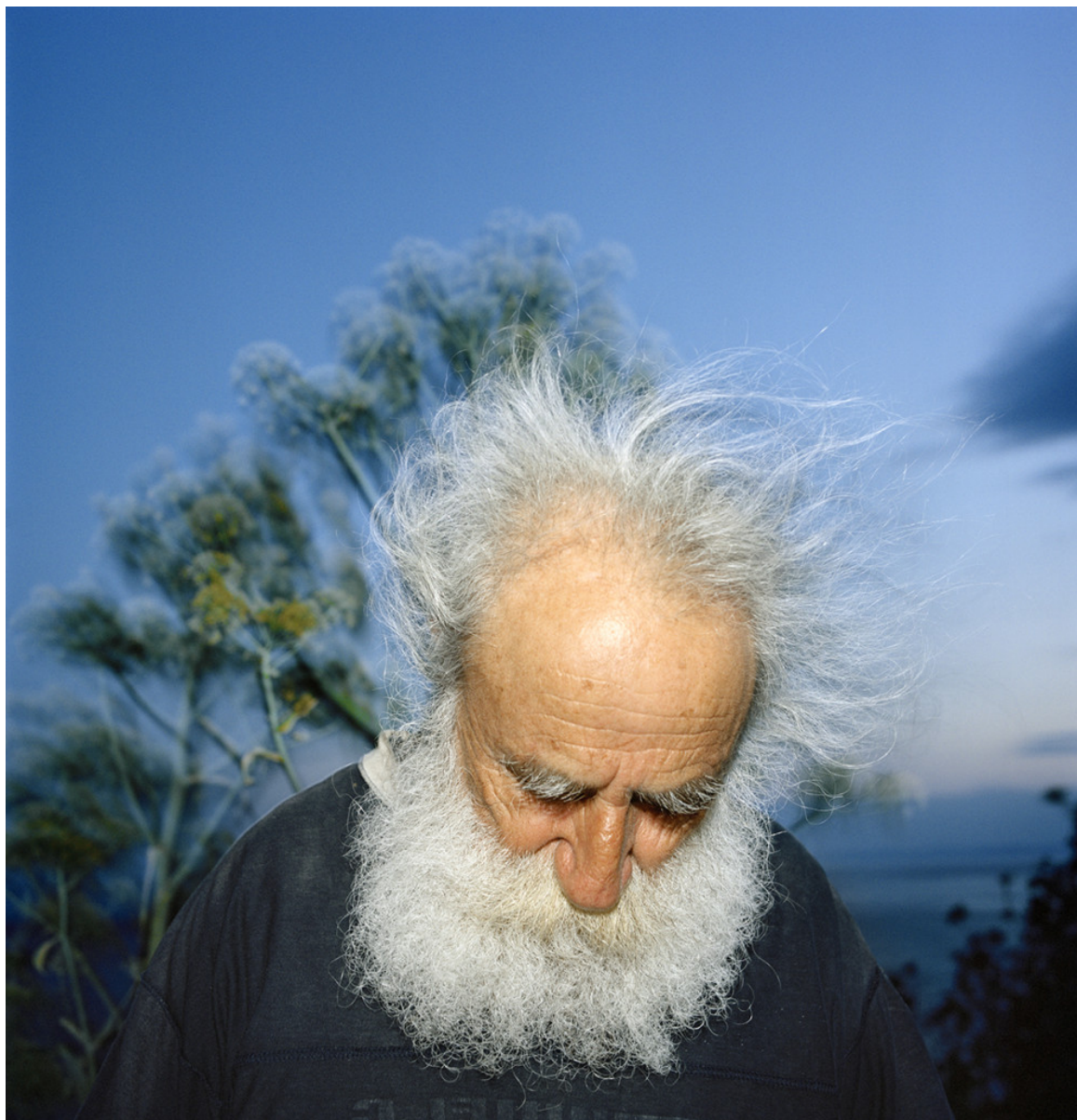
Στ. Καλαφάτης: Θα μπορούσα να πω ότι είναι ένα ημερολόγιο των ταξιδιών, παρ' όλα αυτά υπάρχουν κάποιοι θεματικοί άξονες. Ο πιο σημαντικός για μένα και κυρίαρχος είναι το ανθρώπινο στοιχείο, δηλαδή είναι τα πορτραίτα που έχω κάνει στο Άγιο Όρος. Τα περισσότερα αφορούν μοναχούς, παρ' όλα αυτά υπάρχει μία προσέγγιση στις κοινωνίες που συνυπάρχουν με τους μοναχούς, είναι οι μαθητές της Αθωνιάδος, ενώ έχω φωτογραφήσει και εργαζόμενους στο Άγιο Όρος και κάποιους επισκέπτες. Μία άλλη ενότητα αφορά το τοπίο του Αγίου Όρους, την αρχιτεκτονική, ενώ τέλος υπάρχει και μία ενότητα αφιερωμένη στις μικρές καθημερινές λεπτομέρειες π.χ. ένα κομμάτι από μία τοιχογραφία, καθημερινές εργασίες των μοναχών κ.λ.π.

Πεμπτουσία: Με ποιο τρόπο εργάζεστε; Κάποιοι υποστηρίζουν ότι ο φωτογράφος είναι κατά κάποιο τρόπο και σκηνοθέτης.

Στ. Καλαφάτης: Ο τρόπος που δουλεύει ένας φωτογράφος, έχει να κάνει με τον τρόπο που δουλεύει ο σκηνοθέτης. Παίρνω αποφάσεις που θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικές, ώστε να οδηγήσω το οπτικό αποτέλεσμα εκεί που επιθυμώ. Δεν δουλεύω ως φωτορεπόρτερ που θα «πιάσω» μια φευγαλέα στιγμή, αντιθέτως προσπαθώ να έχω όσο μπορώ περισσότερο «έλεγχο» της φωτογραφίας και της κατάστασης που συντελείται την ώρα της φωτογράφισης.

Πεμπτουσία: Θα είχε ενδιαφέρον να μας πείτε πώς σας αντιμετώπισαν οι μοναχοί;

Στ. Καλαφάτης: Με θέρμη, με αγάπη. Οι περισσότεροι, θα μπορούσα να πω, εργάστηκαν με προθυμία και συμμετείχαν σ' αυτό που έκανα. Τους αντιμετώπισα κι εγώ με πολύ σεβασμό, όπως αντιμετωπίζω άλλωστε οποιονδήποτε φωτογραφίζω και πολύ περισσότερο επειδή επρόκειτο για μοναχούς και προσπάθησα όσο μπορούσα πιο τρυφερά και πιο έντιμα να εξηγήσω ποιος είναι ο στόχος μου. Με χαρά συμμετείχαν οι περισσότεροι και αυτό αποτυπώνεται και στις φωτογραφίες. Ο τρόπος που δουλεύω άλλωστε, απαιτεί την απόλυτη συμμετοχή του φωτογραφιζόμενου.

Φωτο, Στράτος Καλαφάτης

Πεμπτουσία: Ποιος είναι αλήθεια, ο ρόλος της φωτογραφίας;

Στ. Καλαφάτης: Η φωτογραφική εικόνα, έχει μεγάλη δύναμη. Πολύ περισσότερο αν προέρχεται από ένα τέτοιο μέρος, όπως το Άγιο Όρος. Η δύναμη της εικόνας είναι αναγνωρισμένη και αποδεκτή γιατί πλέον επικοινωνούμε με εικόνες. Γράφουμε λιγότερο, διαβάζουμε λιγότερο, υπάρχουν εκατομμύρια εικόνες που «ανεβαίνουν» κάθε δευτερόλεπτο στο διαδίκτυο. Έχει πολύ μεγάλη δύναμη η εικόνα. Έχει βέβαια και μια παγίδα, διότι πάντα δεν μεταφέρει την απόλυτη αλήθεια, είναι μία ψευδαίσθηση της πραγματικότητας. Αυτό που θα μπορούσα να πω σε σχέση με τις δικές μου εικόνες από το Άγιο Όρος, αλλά και από τις εντυπώσεις που προκάλεσε η έκθεση όταν παρουσιάστηκε στη Θεσσαλονίκη, ήταν ότι ο κόσμος έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η επισκεψιμότητα ήταν μεγάλη, υπήρχε μία πολυπλοκότητα στο κοινό που όμως προσέγγισε και αποδέχτηκε αυτή τη δουλειά, με αγάπη και πολύ

χαρά.

Πεμπτουσία: Τι σημαίνει ο τίτλος της έκθεσης;

Στ. Καλαφάτης: Ήθελα να βρω ένα τίτλο που να περιγράφει την ωραία πορεία που είχα εγώ τα πέντε χρόνια που επισκεπτόμουν το Άγιο Όρος και την ίδια στιγμή να δίνει ένα στίγμα για το περιεχόμενο της δουλειάς μου. Το χρώμα είναι πολύ σημαντικό για τις εικόνες μου, άρα εκεί υπάρχει μια σχέση με τον τρόπο που δουλεύω κι αυτοί που ξέρουν τη δουλειά μου, ξέρουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιώ τα χρώματα, τα χρώματα της πίστης, τα οποία αφήνουν και μια ελευθερία, ο καθένας να σκεφθεί και να προσεγγίσει αυτό το κομμάτι, με το δικό του τρόπο. Πιστεύω ότι οι αποχρώσεις της πίστης, τα χρώματα της πίστης είναι τόσα πολλά όσοι είναι και οι άνθρωποι που πιστεύουν και μπαίνουν σ' αυτήν τη διαδικασία της αναζήτησης του θείου. Οπότε είναι ένας τίτλος που χωρίς να λέει πολλά, προσπαθεί να περιγράψει το περιεχόμενο της φωτογραφικής εργασίας και τον τόπο που με φιλοξένησε.

Κατερίνα Χουζούρη